

NARODNI GOSPODAR

GLASILO ZADRUŽNE ZVEZE.

Člani „Zadružne zveze“ dobivajo list brezplačno.

Cena listu za nečlane po štiri krone na leto; za pol leta dve kroni; za četrt leta eno krono; za člane zvezinih zadrug po tri krone na leto. Posamezne številke 20 vin.

Sklep urejevanja 5. in 20. vsakega meseca. — Rokopisi se ne vračajo. — Cene inseratov po 20 h od enostopne petit - vrste, za večkratno insercijo po dogovoru.

Telefon štev. 216.

V Ljubljani, 25. julija 1908.

C. kr. poštne hran. št. 64.846
Kr. ogrske „ „ „ 15.648

Vsebina: Zanimiva zadružnopravna razsodba. Nasledki letošnje suše in pomoč proti pomanjkanju krme. Za kmeta. Kronika Zadružne Zveze. Zadružni pregled. Gospodarske drobtine. Računski zaključki. Pregled poslovanja hranilnic in posojilnic. Občni zbori. Inserati.

Zanimiva zadružnopravna razsodba.

V letošnji 11. številki „Narodnega Gospodarja“ smo pisali, da se zadruge na svojih občnih zborih dostikrat ne drže objavljenega dnevnega reda. Dostikrat se sklepa o stvareh, ki niso bile označene v vspredu, dasi je v § 30 zadružnega zakona z dne 9. aprila 1873, drž. zak. št. 70 jasno povedano, da je „namen“ (t. j. dnevni red) občnega zbora vselej pri sklicanju treba dati na znanje.

Da se na občnem zboru samo o tem sklepa, kar je postavljeno na dnevni red, za to ima v prvi vrsti skrbeti predsednik občnega zbora. Da pa se lahko vrši občni zbor res pravilno in sklepa pravoveljavno, treba je že ob določevanju dnevnega reda dejati v vspredu vse one zadeve, o katerih naj bi sklepal občni zbor. Dalje smo povdarjali, da morajo vsi dotični predmeti o katerih se ima sklepati, biti v dnevnem redu zadosti jasno in natančno označeni. Opuščati je dvoumne izraze, ki se dajo tolmačiti tako ali tako.

Ako se tisti, ki občne zборе sklicujejo in vodijo, ne drže teh navodil, zgodi se lahko, da vam pride kak nagajiv zadružnik in izpodbija dotični sklep občnega zbora pri pristojnem trgovskem sodišču. Načelstvo ima potem dokaj sitnostij, ker mora sodniji natanko o vsem poročati in sklicati eventuelno še enkrat občni zbor, da reši preporno zadevo. Zgubi pa poleg tega kolikor toliko tudi na svojem ugledu, ker ljudje gledajo zlasti pri malenkostih večinoma na zunanji uspeh in sodijo potem v takem slučaju, da en zadružnik več ve nego vse načelstvo skupaj. Če sodnija torej take sklepe označi kot nepravilne in ničnostne, pride načelstvo lahko v položaj, ki ni nikakor prijeten.

Tak slučaj, kakor smo ga opisali ravnokar, se je pred kratkim zgodil v nekem večjem kraju na Spodnjem Štajerskem. Neka ondota posojilnica je imela občni zbor z običajnim dnevnim redom: čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru, poročilo načelstva, poročilo nadzorstva itd. Pri tretji točki dnevnega reda, pri poročilu nadzorstva, se je pa sklenilo, da se dovoli tajniku nagrada 300 kron, akopram razpolaganje s čistim dobičkom ni bilo vsprejeto v dnevni red. Na prvi pogled je očitno, da je tak sklep glede nagrade posojilničnemu tajniku v smislu § 30. zadr. zak. nepravilen, ker ni bila ta točka v vabilu na občni zbor niti omenjena. To je bilo znano nekemu posojilničnemu članu, ki se je brž pritožil na okrožno sodišče in vložil priziv proti temu sklepu, zahtevajoč, da naj ga sodišče razveljavi.

Okrožna sodnija je nato zahtevala od zadruge prepis zapisnika občnega zbora, iz katerega je bilo razvidno, da se je res storil navedeni sklep, in sicer povodom posvetovanja o 3. točki dnevnega reda: „poročilo nadzorstva“. Okrožna sodnija je nato izrekla, da tak sklep očitno nasprotuje zadružnim pravilom in pa § 30 zadružnega zakona.

Obenem je okrožno sodišče naročilo Zadružni zvezi kot revizijski oblasti, da naj s primernimi odredbami, eventuelno potom revizije odpravi nedostatke, ter obvesti sodišče tekom 4 mesecev o tem, kar se je ukrenilo.

Iz popisanegega slučaja uvidi vsakdo, kako važno je, da se predsednik občnega zbora natančno drži objavljenega dnevnega reda, oziroma da je že pri določevanju vspredu paziti na to, da se denejo na dnevni red vse točke, o katerih naj se sklepa pri

občnem zboru. Drugače so vsi taki sklepi, o katerih se obravnavanje ni določilo že v vabilu, neveljavni.

Zadružna načelstva naj to upoštevajo in naj bodo glede določevanja vsporeda občnemu zboru bolj previdna nego doslej.

Nasledki letošnje suše in pomoč proti pomanjkanju krme.

Strašna suša, ki je skozi toliko tednov skoro nepretrgoma pritiskala na naša polja in naše travnike, pomeni za našega kmeta težko gospodarsko katastrofo. Posebno hudo prizadeta je živinoreja. Prva košnja je jako slaba. Žgoča vročina je posušila tudi korenine, tako da se ni nadejati, da bi novo deževje moglo poživiti izsušeno travo. Zato nam preti veliko pomanjkanje sena, kar pomeni veliko nesrečo za našo razvijajočo se živinorejo.

Naš kmet pa stoji in pade z živinorejo. V kratkem bo zmanjkalo sena, in kmet bo moral za vsako ceno prodati živino, ker je ne bo mogel krmiti. Cena je živini že sedaj silno padla.

To bo tudi hud udarec za naše mlekarske zadruge, ki so se v zadnjem času začele lepo razvijati. Tudi snovanje potrebnih živinorejskih zadrug bo vsled tega močno ovirano.

Sedaj je že skrajni čas, da pregledamo položaj in iščemo sredstev, kako odpomoči tej nesreči, katere posledice bo trpel naš kmet še leta in leta.

Pomanjkanje samega sena bi se še kako utrpelo, če bi bilo zadosti slame in otave. Pa tudi te krme bo mnogo manj nego druga leta. Žita so močno zaostala in na vsak način bo pridelek slame pičel.

Po štetju z dne 3. junija 1902 je bilo na Kranjskem 245.000 glav živine in 15.000 konj. Na vsako živinčce, ki stoji vedno v hlevu, računamo 50 starih stotov krme — toda odrasčena goveda jih potrebuje tudi 70 — za vsakega konja pa 80 centov mrve. Potemtakem potrebuje naša goveda na leto 12,250.000 stotov krme in konji 1,200.000, torej skupno okoli 14 milijonov stotov. Vzemimo, da se bo letos pridelalo na Kranjskem eno tretjino mrve manj nego druga leta — kar gotovo ni pretirana cenitev — potem dobimo 4 do 5 milijonov stotov krme manj. Torej velikanska izguba.

S temi 4 do 5 milijoni stotov bi se preredilo lahko okoli 80.000 glav živine. Torej toliko živine kaže odprodati!

Če pomislimo posledice, ako bi moral kmet to res storiti, potem vidimo, da čaka našega kmeta resna gospodarska kriza.

Zato bi bilo odveč, dokazovati, da je potrebno, da priskoči na pomoč država.

Prvi koraki za državno pomoč so se že storili. Na Dunaju so pod predsedstvom poljedelskega ministra

zborovali razni odposlanci prizadetih dežel, ki so opozarjali vlado na pretečo gospodarsko nevarnost.

Kranjsko deželo je pri tem posvetovanju zastopal gosp. komerc. svetnik Povše, ki je v živih besedah opisoval pomanjkanje krme in izvajal sledeče:

Že prva košnja celo v plodovitejših krajih te dežele ni dosegla normalne srednje košnje. Na Krasu, v notranjskih okrajih, pa je bila prva košnja zelo revna; istotako je po Dolenjskem, osobito v okrajih, ki so kraške narave. Hribski travniki pa so že ob prvi košnji dali komaj tretjino sena, tako da se skoraj ni izplačalo kositi.

Nevarnost pa preti posebno, ker ni upati na otavo. Celotne korenine trav so vsahnile vsled hude vročine in suše. V deželi naši pa sejejo mnogo detelje; vsled hude suše pa je vsa letošnja deteljna setev uničena, tako da nas pričakuje v prihodnjem letu hudo pomanjkanje prav zaradi pomanjkanja detelje, ki nam je mnogo zalegla pri zelenem krmljenju. Pa tudi za čas zimskega krmljenja, s pomočjo rezanice; zato pa nam bo pomanjkovalo ne le detelje, ampak tudi slame ne bo, ker so žita tudi trpela vsled dolgotrajne suše, posebno pa je oves zelo trpel in bo ovsene slame, na katero je naš kmetovalec vsako zimo veliko računal, komaj tretjina.

Že sedaj hite gospodarji prodajati živino po slepih cenah, ker ni upati, da bi se vsaj jesenski pridelki izboljšali.

Nič boljše ne bo za našo prašičjerejo, ki je tolike gospodarske važnosti za našo deželo. Krompirja bo malo, istotako ne krmske pese, korenja in strniške repe. Če ne bo deževje trajno in močno namočilo, še zemlje obsejati ne bo mogoče. Sila je velika, zato tudi državna podpora opravičena. Sicer pa bo g. kmetijski minister mogel zagovarjati svojo zahtevo po izdatnih državnih kreditih s tem, da se pri vsej tej akciji ne gre le za olajšanje bede kmetovalcev, ampak za splošen interes države in nje prebivalcev. Ako ne dobe živinorejci znatne državne podpore, primorani bomo poprodati velik del svoje živine, seveda z velikimi izgubami, ker že sedaj je cena živine jako padla. Pa občna škoda bode ne le za kmete, ampak sploh, ker naši živinorejci bodo še le z leti mogli doseči današnje stanje živinoreje. Posledica pa bo pomanjkanje klavne živine za mestni trg. S tem bo narasla draginja in vedno očitaneje, da kmetovalci odirajo konsumente. Dopustiti pa, da bi tuja živina dobila prost uvoz v našo državo, ne morejo živinorejci že zaradi preteče nevarnosti okuženja naših čred. Hoče li vlada temu odpomoči, naj brez odloga prične v velikem obsegu akcijo, po kateri bo mogla nuditi živinorejcem po primernih cenah seno in slamo, pa tudi oljnate preše in otrobe. Kolikor je meni znano, se trgovinsko ministrstvo protivi izdati prepoved izvoza sena in krmskih snovi. Žal,

da so se že lotili spekulanti pokupovati seno, katero bodo potem po naravnost neznosnih cenah prodajali živinorejcem. Zato naj kmetijsko ministrstvo takoj brez odloga nakupi krme, osobito v deželah, katere so imele letos dobro krmsko letino. Tako je v Galiciji sena veliko in zastopnik krakovske kmetijske družbe je povedal, da more oddati 4000 vagonov dobrega sena po 7 K 50 h meterski stot. Ako bodo državne železnice prevzele prosto prevožnjo, mogoče bo vladi prepustiti seno živinorejcem po primerno nizki ceni. Vlada naj ne pozabi, da v južnih deželah biva le mali kmečki posestnik, ki nima kapitala. Reči pa moram naravnost in jasno, da ne bo državna akcija pri nas na Kranjskem in Primorskem se posrečila, ako ne bo vlada oddajala sena po primernih cenah, ker 12 kron za meterski stot ne more dati naš kmetovalec. Tudi se mora vlada spoprijazniti s tem, da bo plačilo za seno še le čez leto tirjala, ker naši ljudje nimajo sredstev za takojšnje plačilo. Malo žrtev brezobrestnega posojila mora vlada dovoliti.

Beda je po Kranjskem, po Goriškem, Istri, Spod. Štajerju in v Dalmaciji najobčutnejša. Treba je, da se prebije huda doba in ohrani vsaj današnje število govedi, zato morajo biti državna sredstva obila in nujna. Nujna pa osobito radi tega, da se ustavi razprodajanje živine ter da se živinorejcem takoj naznani, da je vlade resna volja živinorejcem pomagati.

Iz nadaljne razprave je posneti, da so imele letos dobro krmsko letino (seno in žito) dežele: Galicija, Predarlško, Tirolsko, Gor. Avstrijsko, Solnograško in precej dobro tudi Češka.

Zastopniki Goriške, Istre in Dalmacije so tužno stanje vsled suše opisali v res obupnih besedah. Prva košnja je bila zelo revna, deloma je celo izostala, druge detelje ne bo nič, pašniki so kar izžgani, zelene krme nimajo nič, mlade deteljine setve so vse uničene, tako da hité živinorejci po slepi ceni oddajati živino. Zato priporočajo, da bi vlada dovolila zasilno klanje govedi, da morejo živinorejci vsaj deloma izkupati nekaj za svojo živino.

Umetna je bila beseda zastopnika iz severne Češke, da naj železniški minister izdatno zniža vozne tarife za prevoz živine. Tako bi severni trgovci mogli iti nakupovat klavno in mlado goved v te južne dežele, katere zaradi hudega pomanjkanja krme morajo prodajati svojo živino. Zastopnik železniškega ministrstva je izjavil, da je pooblaščen izreči se za znatne olajšave tarifov za prevoz krmskih rastlin.

Zastopnik gališke dežele je priporočal, da naj vlada izda prepoved, izvažati krmske krepilne snovi, osobito otrobe, oljate preše, ker vožnja sena in slame stane mnogo in z navedenimi krepilnimi krmskimi

tvarinami se z malo množino isto doseže, kakor z veliko maso slabe krme. Žal, da je zastopnik trgovskega ministrstva ugovarjal temu, češ, da bi to škodovalo naši mlinarski obrti. Sedaj bo ministrstvo še pričakovalo poročil od deželnih vlad, katere je pozvalo, da morajo brez odloga podati poročila, da bo moglo vedeti, koliko bo treba za posamezne okraje oziroma občine krme, sena, slame, oziroma otrobov itd. Ko dobi ministrstvo ta uradna poročila, pričeti hoče takoj svojo akcijo v tem oziru.

Pri deželni vladi kranjski se je tudi vršil posvet zaradi potrebne pomoči proti pomanjkanju krme. Posvetovanje se je vršilo pod predsedstvom deželnega predsednika barona Schwarza, navzoči so bili zastopniki deželnega odbora, kmetijske družbe, Zadružne zveze in Gospodarske zveze. Posvetovanje se je bavilo z vprašanjem poljedelskega ministrstva, koliko je pomanjkanje krme na Kranjskem, ali je mogoče iz nekaterih krajev dežele nadomestiti pomanjkanje v drugih krajih in koliko krme manjka, da bi se na podlagi teh podatkov določila državna pomoč.

Uradna poročila posameznih okrajnih glavarstev trdijo v bistvu sledeče:

1. Postojnsko okrajno glavarstvo. Štirje deli tega okrajnega glavarstva se dajo označiti sledeče: Okoli Postojne se je pridelalo letos le polovico normalne množine sena, v vipavskem delu samo eno četrtino, v Reški dolini eno tretjino, okoli Senožeč, Ilirske Bistrice, Št. Petra in Košane pa skoro nič. Okrajno glavarstvo pravi, da je treba uvoziti sena 160.000 m³. Ena tretjina se potrebuje takoj, ostanek do jeseni.

2. Logaško okrajno glavarstvo. Sena je malo, otave se malo pričakuje.

3. Radovljiško glavarstvo. Sena je le polovica normalne košnje, deloma le tretjina; otave je pričakovati eno tretjino, ljudstvo začenja živino prodajati.

4. Kranjsko glavarstvo. Sena je letos samo polovica, otava je v veliki nevarnosti, živina se začenja prodajati.

5. Kamnik. Sena je v dolinah in ob Savi letos polovica. V gorah in na mokrih travnikih dve tretjini, detelja je zelo trpela, slame manjka, otava je v nevarnosti. Živina se še ne prodaja. Upanje je za zboljšanje, če pride dež, a treba se je rezervirati za slučaj sile.

6. Ljubljansko glavarstvo. Senena košnja je jako oškodovana; nakosilo se je eno do dve tretjini normalne košnje; posebno so prizadeti kraji: Lipljene, Pijava gorica, Moste, Šmarje, Št. Jurij, Želimlje. Otava je v nevarnosti.

7. Ljubljana mesto. Košnja na barju je slaba. Otave skoro ni pričakovati. Živina se začenja

odprodajati in se je bati, da se še bolj odproda, ker je tudi druge klaje malo.

8. Litija. V dolinah se še ne čuti pomanjkanje krme, v višjih krajih pa zelo, in kmetje že odprodajajo živino. Tudi v dolinah ne bo otave, v hribih pa niti paše ne bo.

9. Krško. Sena je v dolinah malo, v višjih krajih skoro prav nič. Paša je jako malo vredna. Otava je v največji nevarnosti. Kmetje izkušajo število živine znižati in ker ne morejo prodajati, že živino koljejo.

10. Kočevje. V celem okraju manjka krme, odprodaja živine se je začela in je vedno večja. Za one, ki so že prodali živino, bi bilo treba podpore, da si nove nakupijo, ko dobe zopet krme.

11. Novo mesto. Košnje je polovica. Posebno slabo je v Suhi Krajini okoli Žužemberka, Dvora, Ambrusa, Smuke, Ajdovca, Dobernič, deloma v šmihel-stopiški občini. Brusnice imajo le tretjino. Ravno tako slabo stoji z deteljo in prašičjo klajo. Otava je čisto izgubljena. Deževje je nekoliko pomoglo zadnje dni.

12. Črnomelj. Sena je letos le tretjina, najbolj so prizadete Poljane, kjer ni sena skoro nič in so pašniki izsušeni. Otava je v veliki nevarnosti, deloma je ne bo nič, druga žetev je slaba, živina se odprodaja. Potreba je za podporo 160.000 m³.

Iz teh uradnih poročil sledi, da je pomanjkanje krme v deželi splošno in da je ni mogoče nabaviti doma. Najbolj je treba sena, ki se mora od zunaj uvoziti in za jako znižano ceno oddajati. Vsa okrajna glavarstva so zoper razdelitev denarja in priporočajo razdelitev krme.

V daljšem razgovoru, ki so se ga udeležili vsi navzoči, se je konstatiralo, da je bilo leta 1907. na Kranjskem 24.328 konj in 210.606 rogate živine. Ker je bilo leta 1900. naštetih rogate živine 253.000, je šla že doslej nazaj, dasi izkazuje letos nekaj več nego lani.

Sklenilo se je, takoj brzojavno prositi poljedelsko ministrstvo, da nakupi za Kranjsko za prvo potrebo 4000 vagonov sena, ki se naj bi poljedelcem potom „Gospodarske zveze“ prodajalo po 5 do 6 K. Hkrati se naprosi vlada, da iz vojaških pekarn oddaje otrobe v prvi vrsti poškodovanim po suši.

Če pomislimo, da cena senu silno raste, bo že za izvedenje te podporne akcije potreba izdatne državne podpore. A celotni deficit letošnje košnje lahko računamo na 15.000 vagonov, krmske slame 18.357, krompirja 20.192 vagonov. Splošno lahko rečemo, da se je letos pridelalo za tretjino manj. To pač opravičuje zahtevo po državni pomoči, in visoki c. kr. vladi bodo prizadeti poljedelci hvaležni,

ako hitro izvede to započeto akcijo. Okrajna glavarstva, ki so takoj uvedla poizvedbe, ko se je pokazalo pomanjkanje, bodo še nadalje poizvedovala, da se dožene, kje in koliko je treba pomoči. Ob sklepu lista nam je došlo poročilo, da je poljedelsko ministrstvo poverilo vso akcijo glede pomanjkanja sena na Kranjskem „Gospodarski zvezi“ v Ljubljani, in določilo v ta namen 200.000 kron podpore.

Vse občine in zadruge zato pozivljemo, da „Gospodarski zvezi“ v Ljubljani hitro sporoče potrebe živinorejcev v dotičnih krajih. Opozarjamo tudi, da bo v očigled ogromni potrebi ta državna podpora kmalu izčrpana in zato naj se vse tozadevne želje sporoče čim preje. Nobena podpora se ne bo dajala v denarju, ampak samo v blagu pri „Gospodarski zvezi“.

Za kmeta.

Pred kratkim so se vršila razna posvetovanja pri poljedelskem ministrstvu. Zborovali so kmetijski svet, osrednji konjerejski odbor in veterinarski svet.

V kmetijskem svetu, kateremu je kmetijski minister Ebenhoch sam predsedoval, se je med drugim razpravljalo o nasvetih in poročilu posebnega odseka, ki je imel proučevati o sredstvih za izboljšanje deželne kulture v Dalmaciji. Poročilo je bilo razdeljeno v štiri skupine: a) splošno kmetijstvo, vinarstvo in živinoreja; b) sadjereja in vrtnarstvo, pridelovanje cvetlic; c) gozdarstvo; d) rudarstvo.

O prvi skupini je poročal poslanec Povše, ki je tudi za ostale tri skupine bil glavni poročevalec. O drugi skupini je poročal vladni svetnik ravnatelj Lauche, o gozdarstvu baron Berg, o rudarstvu vrhovni direktor montanist Eker, ki je razkril splošno malo poznato bogastvo Dalmacije tudi na rudninah in osobito na premogu.

Vsi nasveti so bili soglasno sprejeti. Vlada pa hoče v izvršitev tega programa uporabiti več milijonov kron.

V tej seji je stavil član gospodarskega sveta gospod Scholmayr nasvet, da se izbere poseben pododsek za proučevanje, kako bi se izboljšali pašniki po kraških tleh. Nujno potrebno je, da se ne izboljšajo le planinski pašniki, ampak tudi na stotisoče hektarov zanemarjenih dolinskih in kraških pašnikov. S tem bi se dalo na stotiče centov več dobre krme pridelati in tako povzdigniti živinorejo. — Minister dr. Ebenhoch je temu predlogu pritrdil in se bo izvoljeni pododsek sklical k posvetovanju.

Važen je bil tudi sklep, da se zakonitim potom prepreči razkosavanje kmetij, osobito pa, da se špekulacijske parcelacijske prodaje najostreje kaznujejo.

Istotako se bode napravil zakon, ki zabranjuje razkosanje zemlje, kupljene pred manj kot petimi leti. S tem, da ne bo kupec pet let mogel razprodati kupljene kmetije, se bodo vsaj deloma omejile take špekulacije.

Izvolil se je tudi odsek za proučevanje vprašanja, kako bi omejil beg kmečkih delavcev s kmetij v mesta in k industriji.

Konečno je omeniti še nadaljnega sklepa, s katerim kmetijski svet zahteva, da se starostno zavarovanje raztegne tudi na kmetijske delavce.

Zboroval je tudi osrednji konjerejski odsek, ki je razpravljal o razdelitvi dežel v pasmine pokrajine. Zastopnik Kranjske, poslanec Povše, je osobito svaril, siliti male kmete k reji vročekrvnih lahkih konj, ker se kmetje v današnjih gospodarskih razmerah že zaradi dragih poslov in pomanjkanja istih ne morejo baviti s to rejo, ki se le zelo slabo izplačuje. Zato naj vojna uprava ne sili na to, ampak uvaža, da mora kmečki gospodar rediti le tisto pasmo, ki mu zagotavlja primeren dohodek, in to je le reja težkih noriških konj. Govornik je tudi priporočal, da naj ministrstvo konjerejskim družbam deli tudi za nakup kobil primerne podpore, ker le tako je upati, da bomo v doglednem času izboljšali svojo konjerejo. Izvolil se je potem ožji odbor, ki bo vršil razpravo in pripravljajal za skupni odbor primerne predloge. Za skupino (Štajersko, Koroško, Kranjsko, Primorsko in Dalmacijo) izbran je v ta ožji odsek gosp. vitez Haupt, predsednik konjerejske družbe štajerske.

Preden se bode novi pasmini načrt sklenil, zaslišale se bodo vse konjerejske družbe, da morejo k načrtu staviti svoje zahteve in nasvete. Temu predlogu zastopnika Kranjske je ves odbor pritrdil.

Zbran je bil tudi veterinarni svet, da se je izrazil o zakonskem načrtu proti kužnim živalskim boleznim. Dotična razprava je trajala v pozno noč, a uspeh ni mogel biti dovoljen, ker so bili v načrtu izpuščeni ravno oni paragrafi, ki določujejo odškodnine, katere bo morala država plačevati onim, katerim se pobije žival. Toliko je zagotovljeno, da se bodo plačevale odškodnine prizadetim gospodarjem, ako bodo pravočasno prijavili bolezen živali. Tudi konjski smrkelj je sedaj v novem zakonu sprejet med one kužne bolezni, pri katerih nastopi dolžnost države, da gospodarju plača odškodnine za okužene ali sumljive smrkave konje. S tem je mnogoletna zahteva živinorejcev vendar konečno uslišana. Bil pa je tudi skrajni čas, ker le tako bo mogoče to konjsko kužno bolezen, ki je pogostoma za dotičnega posestnika bila osodepolnih posledic, pravočasno omejiti in zatreti.

Kronika Zadružne zveze.

Zvezin pododdelek v Mariboru se obrača do spodnještajerskih organizacij s sledečim pozivom:

V mnogih krajih na Spodnjem Štajerskem bo letos mnogo sadja in bo sadje skoro edini dohodek spodnještajerskih kmetov. V zadnjih letih se pa vedno dogaja, da razni prekupci popolnoma izkoriščajo kmete in so mnogokrat kmetje prisiljeni, za vsako ceno prodati svoje sadje, med tem ko zaslužijo prekupci, ki izvažajo svoje sadje v inozemstvo, zlasti na Virtemberško, stotisočake in stotisočake.

Temu izkoriščanju bo konec, ako bodo združeni kmetje naravnost stopili v zvezo z velikimi tvrdkami v Avstriji in inozemstvu. Podružnica Z. Z. v Mariboru je že stopila z raznimi tvrdkami v zvezo in hoče posredovati pri skupni prodaji sadja. Radi tega se obračamo do vseh gospodarskih organizacij na Spodnjem Štajerskem, da nam javijo približno množino sadja v q v posameznih župnijah s sledečimi podatki:

1. Vrsto sadja (jabolke, hruške, slive itd.).
2. Čas oddaje.
3. Ali je sadje namizno ali za prešanje, imena namiznega sadja.
4. Natančen naslov posameznih posestnikov.

Če bomo imeli pregled črez sadni pridelek na Spodnjem Štajerskem, bomo lahko preskrbeli dobre in zanesljive kupce za spodnještajersko sadje.

Vsa poročila se naj pošiljajo na „Zadružno Zvezo (oddelek za Štajersko)*, Maribor, Grajski trg. št. 2, kjer se dobijo nadaljna pojasnila.

Zadružni pregled.

Šestmesečni mlekarški tečaj na Vrhniki. Koncem meseca avgusta bo mlekarska šola na Vrhniki sklenila svoj prvi šestmesečni tečaj. Kurzisti so si v tem času prisvojili vse potrebno strokovno znanje. Zlasti se je polagala važnost na praktično delo, tako da se je vsak kurzist priučil samostojno opravljati vsa mlekarska dela. Velikemu pomanjkanju večših mlekarjev bo zato že letos nekoliko odpomagano. Tiste mlekarske zadruge, ki bi želele dobiti iz te šole kakšnega mlekarja, naj se obrnejo na šolskega vodjo mlekarskega konzumenta g. Jak. Legvarta na Vrhniki, ki daje vsa tozadevna pojasnila.

Zadružna Zveza v Celju je štela koncem l. 1907 po svojem poročilu 200 včlanjenih zadrug, med katerimi je bilo 80 rajfajznovk, 73 posojilnic mešanega sistema, ostale so pripadale drugim vrstam zadrug. Na Koroškem je celjska Zveza imela 22 zadrug, na Kranjskem 61, na Primorskem 37, na Štajerskem 80. Njen denarni promet je znašal v minolem letu okoli 15 milijonov kron. Aktiva so znašala 2 milijona kron, rezervni zaklad s čistim dobičkom 25.000 kron, administracijski i. dr. stroški 25.000 kron. Zveza je priredila koncem leta knjigovodstveni tečaj, katerega se je udeležilo okoli 60 knjigovodij in blagajnikov. Zvezin delokrog se razteza, kakor znano po vseh avstrijskih jugoslovanskih deželah. Ker pa so tekom časa po teh pokrajinah nastale različne druge Zveze, misli se celjska Zveza omejiti poglavitno na Spodnje Štajersko in Koroško.

Umrl je v Celovcu poslovodja deželne zveze kmetijskih zadrug koroških, g. Matija Obilčnik, deželni knjigovodja v pokoju.

Četrty mednarodni kongres za mlekarstvo se bo vršil v Budapešti tekom meseca junija prihodnjega leta. Kongres se bo delil v tri odseke: zakonodajstvo in naredbeni predpisi, zdravstvo in živinozdravniška veda, industrija.

Bavarska deželna Zadrúžna zveza je največja organizacija teh vrst na Nemškem, kajti včlanjenih ima nič manj nego 2 424 kmetijskih zadrug, ki štejejo okoli 161.000 udov. Vse članice imajo neomejeno zavezo, tudi mlekarske zadruge, katerih je 173, in druge. Da neomejena zaveza ni pri vseh zadrugah umestna, dokazuje že dejstvo, da v mnogih krajih obstoji več zadrug druga poleg druge, n. pr. posojilnica, mlekarna itd., toda vse imajo neomejeno jamstvo. Deželna zveza se deli v 8 okrožnih zvez, ki se zopet delijo v 82 okrajnih zvez. Zanimivo je primerjati obrestno politiko ondote osrednje zadrúžne blagajne z obrestno mero nemške državne banke. Od 21. januarja 1907 do 22. aprila je zahtevala državna banka za kredite po 7⁰/₀, od 23. aprila do 28. oktobra po 6⁰/₀, od 29. oktobra do 7. novembra 5¹/₂⁰/₀, potem 6¹/₂⁰/₀ in slednjič 7¹/₂⁰/₀. Osrednja zadrúžna blagajna pa je dajala posojila od 1. julija 1907 po 4¹/₄⁰/₀, od 1. novembra po 4¹/₂⁰/₀. V novembru in decembru je bila torej njena obrestna mera za cele 3⁰/₀ nižja nego državne banke! Povprečno je znašala obrestna mera osrednje blagajne 4.17⁰/₀, ter je bila za 1⁰/₀ nižja kakor obrestna mera pri najboljših bančnih akceptih. Menični diskont državne banke je bil za 1.86⁰/₀ višji nego osrednje zadrúžne blagajne. Obrestna mera, s katero je državna banka dajala posojila proti deponiranju vrednostnih papirjev ali blaga, pa je bila celo za 3⁰/₀ višja!

Po zadrugah organizirani kmetje so imeli torej v kljub denarni krizi na svetovnem trgu za 2—3⁰/₀ cenejši kredit nego trgovci in obrtniki.

Po statistiki za l. 1906 so kmetje pridobili samo v enem letu okoli 7 milijonov mark samo pri obrestih v primeri z obrestno mero velikih denarnih zavodov. Pač lep vspah zadrúžništva!

Ves promet bavarske zadrúžne osrednje blagajne je znašal l. 1907 nad 436 milijonov mark, lastnega premoženja je imela 723.000, rezerv pa 381.000 milijonov mark. Osrednja blagajna je razpečala 7626 vagonov v vrednosti 3.7 milijonov mark, med katerimi je bilo 6426 vagonov umetnih gnojil. Promet v žitu je znašal 318.203 stotov proti 241.925 v prejšnjem letu.

Gospodarske drobtine.

Obrtno pospeševalni svet. V ministrstvu javnih del se je konstituiral obrtnopospeševalni svet pod predstvom ministra dr. Gessmanna. Ob tej priliki je izdajal minister dr. Gessmann sledeče načrte o pospeševanju obrti: Pospeševanje obrti se je pričelo v Avstriji pred kakimi 16 leti z zelo majhnimi sredstvi. Vendar pa je bila misel sama dobra in temu se je največ zahvaliti, da so se prvotni poskusi razvili v važno stroko naše socialne politike, katera se mora trajno zagotoviti. Ponosni smemo biti da se ni nikjer drugje s tako resnostjo delalo kakor pri nas na to, da se postavi politiko srednjega stanu, posebno pa politiko v korist samostojnemu obrtnemu proizvajalcu na pozitivno podlago. Pospeševanje vsled modernih proizvodnih razmer zelo ogroženega malega in srednjega rokodelstva se da pri nas ločiti v dve smeri. Prva gre za tem, da hoče zediniti in okrepiti rokodelski stan z organizacijo, katera naj obsega vse sta-

novske tovariše: l. 1883 se ji je dala trdna podlaga z ustanovitvijo obrtnih zadrug in se je bistveno poglobila z raznimi obrtnimi novelami. S sistematično gojitvijo tehničnega preizkuševanja, katero spada v delokrog ministrstva javnih del bo veliko pridobilo tudi rokodelsko proizvajanje. Enakih dobrih uspehov pričakuje minister tudi od akcije za preskrbo stanovanj in delavnic in gojitve tujskega prometa, kar tudi spada v delokrog ministrstva javnih del. V prvi vrsti pa se bo poskrbelo zato, da se že dovoljena sredstva za pospeševanje obrti še pomnože, da se bo polagoma moglo dati vsemu obrtnemu stanu naše domovine modernih proizvodnih oblik in modernih proizvodnih sredstev. Napram tej nalogi je vse, kar se je dosedaj storilo, mnogokrat komaj kažipot za bodočnost. Po obrtni pospeševalni službi ustanovljene obrtne zadruge (nakupovalne, proizvodne, prodajalne), koristijo sedaj le še majhnemu delu rokodelcev, strojne zadruge so le še malokje oživotvorjene, toda povsod z najboljšimi uspehi! Predvsem pa je treba na polju organizacije kredita za male obrtnike še storiti skoraj vse. — Minister je torej zopet mnogo obetal, samo da bi se tudi te obljube izpolnile, potem znajo za naše obrtnike v resnici sčasoma napočiti boljši časi.

Važno za konjerejce. C. kr. ministrstvo za domobranstvo namerava v mesecu septembru tega leta (bržčas 12. septembra) nakupovati v Št. Jerneju na Dolenjskem za vojaštvo konje-remonte. Kakor je znano, plačevalo se bode 3 do 4 letne konje, ki imajo sposobnost za vojaštvo po 750, 800 in 850 K, in tudi več. Konjerejce, kateri imajo sposobne konje, na to opozarjamo že sedaj, da konje do tega časa primerno pripravijo, da bodo v dobrem stanju, dobro podkovani in da jih morda v lastno škodo poprej ne prodajo. Ker je znano, da vsak konj z dobro hojo korakoma, kakor v teku največ pridobi, treba je že sedaj konje večkrat in sicer tudi nevprižene prepeljavati, ker se je že pogosto pri enakih prilikah opazalo, da naši konjerejci ne znajo konj prepeljavati. Dan se jma za remonte se bode že pravočasno objavil.

Pivovarstvo v Avstro-Ogrski. Leta 1907 se je v tostranski državni polovici in v okupacijskih deželah navarilo 20.711.621 hektolitrov piva. Na posamezne dežele pridejo sledeče množine:

Češka 9.583.929 hl, Nizjeavstrijska 3.543.853 hl, Moravska 1.973.219 hl, Galicija 1.369.834 hl, Štajerska 1.147.872 hektolitrov, Zg.-avstrijska 1.067.063 hl, Tirolska in Predarlška 509.236 hl, Solnograška 451.289 hl, Šlezija 429.011 hl, Koroška 258.699 hl, Bukovina 133.879 hl, Kranjska 100.759 hl, Bosna in Hercegovina 92.518 hl, Primorska 86.460 hl. Na Ogrskem in Hrvatskem se je navarilo 1.882.385 hl. Največja pivovarna je „meščanska“ v Plznu (772.575 hl), potem pridejo delniška v Smichovu (558.000 hl), Dreher — Schw. chat (552.252 hl), Mautner — Dunaj (542.746 hl), Dreher — Budimpešta (480.309 hl), Reininghaus — Gradec (346.574 hl) delniška v Budimpešti (357.785 hektolitrov), Puntigam (325.217 hl) itd. Izvozilo se je iz Avstro-Ogrske piva 1.091.067 metrskih stotov v vrednosti 15.528.162 K, uvozilo pa 68.742 metrskih stotov v vrednosti 1.104.288 K. — Z ozirom na sedanje podraženje piva so te številke vredne vsega upoštevanja. Ako vsi pivovarnarji zvišajo ceno pri hektolitrju za 2 K, pridobe na ta način v enem letu samo v Avstriji nič manj kakor 41.423.242 K.

Razvoj čebelarstva. Največji čebelar na svetu je Harrison iz Kalifornije v Ameriki, kateri ima 6000 panjev. Dobiva iz njih na leto okoli 100 tisoč kilogramov medu. —

Na Grškem štejejo 30.000 panjev, na Danskem 80.000, največ pa jih ima v Evropi Avstro-ogrska, namreč okoli poldrug milijon panjev. Panji dajejo skupno okrog 21 milijonov kg medu.

Monopol za moko in žito v Švici. V švicarskem narodnem svetu je poslanec Scherrer Füllemann iz St. Gallena utemeljeval svoj predlog, da se uvede zvezni monopol za trgovino z moko in žitom. Deuchar je izjavil v imenu zveznega sveta, da se bo zvezni svet posvetoval o tem važnem vprašanju in se za stvar zavzame, ker je eksistenca švicarskih mlinov vsled inozemske konkurence v nevarnosti.

Državni dohodki od osebnih davkov za l. 1907. Finančno ministrstvo naznanja v svojem poročilu, da je bilo l. 1907 na osebnih davkih vplačano okroglo 171 milijonov kron, za 12 milijonov več nego l. 1906. Od te vsote so plačale akcijske družbe 61.6 milijonov kron, osebni dohodninski davek pa je vrgel 65.3 milijone kron. Prebitek znaša 13 milijonov; od tega zneska se razdeli deželam 12 milijonov kron. Osebni dohodninski davek se ima zviševati vsako leto za 2 milijona kron, a se je lani pomnožil za 4 milijone kron.

Nemško banko nameravajo ustanoviti v Trstu s filijalkami na Dunaju, v Monakovem, Curihi, Frankobrodu in Kolinu. Sodelovali bodo zlasti tudi nemški alpski zavodi. Dozdaj je nabranega kapitala za 3 milijone kron. Upajo, da bo banka prospevala rapidno, kakor hitro bo dograjena železnica skozi Ture. Na tem podjetju bi bila interesirana tudi avstrijski in severonemški Lloyd. Nemška banka v Trstu bi seveda v prvi vrsti podpirala težnje nemštva na jugu.

Pobirajmo odpadla jabolka in vničujmo jih. Letos so obrodila po celem Dolenjskem jabolka večinoma prav dobro. Zdaj pa se lahko opazuje, da odpadajo jabolka prav močno, da se jih kaj dosti na tleh pod drevjem nahaja. Marsikdo pripisuje to odpadanje jabolk silni vladajoči suši, in to ne popolnoma neopravičeno. Resnica pa je, da odpada kaj dosti, da odpada velika večina jabolk vsled tega, ker so črvi. V njih nahajajo se namreč rudeči črvi takozvanega jabolčnega piškurja, kateri se je v poslednjih, letih, ravno ko smo imeli na Dolenskem prilično prav slabe letine za jabolka, pa vendar jako pomnožil. Taka piškava, na tla popadla jabolka kaže pobirati ter najboljši kuhana za prašičjo krmo porabiti. Ako se to opusti, izlezejo črvi iz jabolk ter se v zemlji zabubijo. Prihodnje leto spremene se pa v neke ponočne metuljčke, veše imenovane, katerih samice potem po jabolkih po noči svoja jajčka zalegajo, iz katerih se ravno črvi-piškurji izležejo ter v jabolka zajedajo. Ako se bo pobiranje piškovih jabolk opustilo, utegne se ta mrčes tako razmnožiti, da bo v bodočnosti pretežna večina jabolk po njem poškodovana ter piškava, in le manjši del bo nepiškav, kakor je to po vipavski dolini na primer že zdavno slučajno.

Napake pri surovem maslu. Pri surovem maslu se pokažejo razne napake, ako nismo pri mleku in pozneje pri smetani tako snažni, kakor bi bilo treba. Pa tudi vse drugo ravnanje z mlekom in smetano ima velik vpliv na dobroto masla. Razne napake dobi maslo pa tudi pri pinjenju (médenju). Fino maslo mora ugajati že po svoji vnanjosti. Maslo ne sme biti smetno, umazano ali drugače neukusno. Napačno je, če se preveč sveti ali je mazavo, kakor tudi, če je premalo izdelano, če je drobljivo in brez vsake svetlobe. Fino maslo mora ugajati pa tudi po svojem okusu in duhu. V tem oziru se pa kažejo češče najrazličnejše napake. Maslo mora biti finega ukusa, ki spominja na okus po orehih,

Ta okus dobi maslo, ako ga napravimo iz nekoliko okisane smetane, recimo iz smetane, ki stoji pri toploti 15° po C dobrih 24 ur. Če se smetana preveč okisa, trpita duh in okus in ravno tako tudi iz raznih drugih vzrokov. Posebno rad se pojavi pri maslu okus po loju. Ta okus dobi maslo, če ga imamo na svetlobi ali pa če pride za prav kratek čas na sonce. Pokaže se pa tudi po mladi detelji in po slabih oljnih tropinah, ki se pokladajo živini. Če se umede smetana staromolznih krav, dobimo maslo, ki žari. V slabih prostorih ima maslo duh in okus po zaduhlem in če nismo dosti snažni, tudi okus po gnoju in blevu. Pri izdelovanju masla je treba tedaj velike snage in pozornega dela, da se dobi zadosti fin izdelek. Velika napaka je tudi to, ako se maslo slabo gnete, tako da ostane preveč pinjenca ali vode notri. Tako maslo se rado kvari in tudi ni tako dobro, kakor bi moralo biti. Pa tudi preobilno gnetenje ni dobro za maslo, ker se tudi na ta način kvari njega dobrota in trpežnost. Paziti je toraj na vse in gledati, da s snažnim delom in zadostnim hlajenjem mleka in smetane in masla skrbimo za to, da dobivamo kolikor mogoče okusno in trpežno maslo. Najboljše maslo se izdeluje v dobrih mlekarnah, ki imajo ondi vse potrebne priprave za to. Pa tudi kmetijska gospodinja lahko izdeluje prav okusno maslo, ako je dosti snažna in ako pazi na vse, kar treba pri ravnanju s smetano in maslom.

Prašiče, ki jih imamo za plemo je treba večkrat kopati. Snažnost je za njih zdravstveno stanje izredne važnosti; s snažnostjo preprečimo tudi marsikatero bolezen. Kdor ima mnogo prašičev, naj si pripravi za kopanje prostor pri vodi ali pa primerno napravo doma; kdor jih ima malo, jih lahko večkrat s krtačo očisti in potem umije.

Karbolinej je najboljše sredstvo za ohranjenje lesa. Voz, plug, brano, čebelnjak, leseni plot se izplača natresti s karbolinejem pred uporabo. Karbolinej brani les pred trohno, pa tudi pred drevesno gobo, tudi je dobro sredstvo za razkuženje hleva. Na 5—6 kvadratnih metrov lesa se porabi 1 kg karbolineja, zato pa tudi drži tak les 3—4 krat dalj kot tak, ki ni namočen v karbolineju.

Družinska pratika za navadno leto 1909. bo dotiskana v prvi polovici prihodnjega meseca, na kar že sedaj opozarjamo cenjene čitatelje. Kakor je razvidno iz tozadevnega oglasa med inserati, bo letošnja pratika kot jubilejna posebno krasno opremljena ter bo že po zunanji obliki prekosila vse dosedanje letnike. Cenjene somišljenike, posebno naša društva ter gg. poverjenike za naše časopisje vljudno prosimo, da že sedaj opozore svoje prijatelje na to edino našo „Pratiko“ ter po svojih močeh pripomorejo, da se ta pratika vseli v prav vsako našo družino. Čena jej ostane v kljub krasnim slikam neizpremenjena.

Razpis.

Na kranjski kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu z dveletnim slovenskim poukom je oddati

pet deželnih ustanov

za prihodnje šolsko leto 1908/1909, oziroma tudi za leto 1909/1910, ki se začne dne 3. novembra t. l.

Pravico do teh ustanov imajo sinovi kranjskih kmetovalcev in vinogradnikov, ki so vsaj 16 let stari, čvrstega zdravja, ter so z dobrim us

pehom dovršili ljudsko šolo. Prednost gre tistim mladencem, ki ostanejo, dovršivši šolo na Grmu, gotovo na svojem domu in se bodo pečali s kmetijstvom, vinarstvom in sadjarstvom,

Učenci z ustanovami imajo hrano, stanovanje in pouk v šolskem zavodu brezplačno, obleko, živотно perilo, obuvalo in šolske potrebšćine pa si morajo sami priskrbovati.

V šolo se sprejemajo tudi plaćujoći in zunanji učenci.

Plaćujoći učenci plaćujejo za hrano 80 h na dan in po 40 K šolnine na leto, ter stanuje brezplaćno v zavodu. Vse druge potrebšćine si morajo sami priskrbovati.

Zunanji učenci (eksternisti) stanujejo zunaj zavoda in plaćujejo po 40 K šolnine na leto.

Vsi učenci imajo uniformo, ki si jo morajo sami plaćati.

Hrano je plaćevati vnaprej v mesećnih obrokih, šolnino pa tudi vnaprej v dveh letnih obrokih.

Prošnje, svojeroćno pisane in kolkovane s kolkom za 1 K, je poslati do 5. septembra t. l. vodstvu kranjske kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu.

Vsaki prošnji je priložiti rojstni list, sprićevalo o dovršeni ljudski ali kaki višji šoli, zdravniško potrdilo o trdnem zdravju in sprićevalo županstva in župnega urada o lepem vedenju prosilćevem.

Prošnji za sprejem proti plaćilu je pridejati obvezno pismo (reverz) staršev, oziroma varuha zaradi vzdrževanja ućenca.

Vsak prosilec mora delati sprejemno izkušnjo iz slovenskega jezika in priprostega računstva. Od uspeha te izkušnje je odvisen sprejem v šolo.

Kedaj bo delati sprejemno izkušnjo, naznani vodstvo vsakemu prosilcu posebej.

Ućenci, ki dovrše šolo z dobrim vspehom, imajo pri vojašćini pogojno pravico do samo dveletne prezentne slućbe. Ako namreć zadoste svojim vojašćkim dolžnostim prvi dve leti brez graje ter dokažejo, da bodo po izstopu iz prezentne slućbe kmetovali na svojem ali svojih staršev domu, smejo na podstavi odredbe c. kr. vojnega ministerstva z dne 22. julija l. 1895 št. 4643 prositi proti koncu drugega vojašćkega leta da se jim odpusti tretje slućbeno leto.

Deželni odbor kranjski
v Ljubljani, dne 30. julija 1908.

Tropinovec in droževec

oddaja većje množine po K 1.80 liter „Kmetijsko društvo v Vipavi“.

Priporoća se: Vzajemna zavarovalnica proti požarnim škodam in poškodbi zvonov.
Edini domaći zavod te stroke: Ljubljana, Medjatova hiša.

C. in kr. intendantca 3. voja.

K št. 7593 I. 1908.

AVISO

zaradi zakupne oddaje sena, slame, drv in premoga
za v postajah:

Kormin . .	obć. uradu v	Korminu	6.
Gorica . .	voj. preskrbov. v	Gorici	7.
Kanal . .	obć. uradu v	Kanalu	8.
Gradišće .	okrajnem	Gradišću	10.
Ronki . .	glavarstvu v		
Trzić . .	obć. uradu v	Trziću	11.
Celje . .	voj. podružnem	Celju	12.
Celovec . .	preskrboval. v	Celovecu	
Št. Vid . .	okr. glavarst. v	Št. Vidu	13.
Volšperk .	okrajnem	Volšperku	14.
Ptuj . . .	glavarstvu v	Ptaju	17.
Maribor .	vojašćkem	Mariboru	19.
Sl. Bistrica	preskrbovališću		
Strass . .	v		
Radgona .	okr. glavarstvu v	Radgoni	20.
Trst . . .	vojašćkem	Trstu	21.
Koper . .	preskrbovališću		
Bazovica .	v		
Sežana . .	okr. glavarstvu v	Sežani	22.
Ljubljana	voj. preskrbo-	Ljubljani	23.
Gradec . .	vališću v	Gradcu	
Trbiž . .		Trbižu	24.
Naborjet .	obćinskem		
Rabl . . .	uradu v	Bovcu	25.
Bovec . .		Tolminu	26.
Tolmin . .			
Bruck ob	okrajnem	Brucku	25.
Muri . .	glavarstvu v	ob Muri	
St. Marcin		Judenbrg.	26.
Judenburg	voj. podr. presk. v	Beljaku	28.
Beljak . .		Kotju	29.
Kotlje . .	obć. uradu v		
Rovinj . .	mest. magistr. v	Rovinju	1.
Poreć . .	okr. glavarstvu v	Poreću	2.

nastanjenjo vojaštvo za zagotovitev dobo od 1. oktobra 1908 do 30. septembra 1909. Ponudbene obravnave se bodo vršile pri

dne

20. avgusta 1908, ob 9. uri dopoldne.

Za to obravnavo veljavne pogoje obsegajo razgласi in zvezki pogojev, ki so na ogled pri zgoraj omenjenih obravnavalnih mestih in ki se dobivajo pri vojašćkih preskrbovališćih zastoj.

V Gradcu, julija 1908.

C. in kr. intendantca 3. voja.

Ura z verižico

samo za K 2.

Vsled nakupa velike množine ur razpošilja šlezijska eksportna tvrdka: 1 krasno pozlaćeno, 36 ur idoćo precizijsko anker-uro z lepo verižico samo za K 2; pismeno jamstvo za 3 leta. Cena 3 kosom K 5.50. Razpošilja proti povzetju

prusko-šlezijska eksportna tvrdka A. Gelb, Krakow A. 17.

N. B. Za neugajajoće denar nazaj.

Računski zaključki.

Hranilnica in posojilnica na Robu,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo za IX. upravno leto 1907.

Člani: stanje začetkom l. 1907 204, v upravnem letu pristopilo 9, izstopilo 1, koncem leta 212.

Prejemki.	Denarni promet.	Izdatki.	
	Kron	Kron	
Deleži — vplačani . .	18 —	Deleži — izplačani . .	2—
Hranilne vloge s kap. obresti	75.646:69	Vzdignjene hran. vloge . . .	65.189 69
Vrnjena posojila . . .	11.846—	Dana posojila	32.440 —
Tekoči račun z zvezo .	41.212 18	Tekoči račun z zvezo . .	31 000 —
Plačane obr od posojil .	7 611:23	Obr. hran. vlog izplač. .	405 87
Upr. in urad. prispevki .	164:61	Obr. hran. vlog kapital. .	6 617 45
Pristopnine	9—	Obresti tekočega računa .	429 30
Gotovina začet. l. 1907	11.005:16	Obresti pos. povrnjene . .	7:21
		Uprav. in urad. stroški . .	227:38
		Rentni davek in neposredna pristojbina . .	93 16
		Nagrade	130—
		Gotovina 31. dec. 1907	10.970:81
	147.512:87		147.512 87

Imetje.	Bilanca.	Dolgovi.
	Kron	Kron
Posojila	191.262:71	Deleži 424 —
Inventar premični . . .	107:80	Hranilne vloge s kapita-
Zaostale obresti posojil	1.595:99	lizovanimi obrestmi . 187.330:94
Delež pri Zadr. zvezi .	1.000—	Tekoči račun z zvezo . 10 130 —
Delež pri „Unionu“ . .	500 —	Predplačane obr. pos. 33—
Gotovina 31. dec. 1907	10 970 81	Rezervni zaklad . . . 6 095:38
		Prispevek 243 82
		Čisti dobiček 1 180 17
	205.437:31	205.437 31

Hranilnica in posojilnica v Zgornjem Tuhinju,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za XI. upravno leto 1907.

Člani: stanje začetkom leta 1907 178, v upravnem letu pristopilo 10, odpadla 2, koncem leta 1907 186.

Prejemki.	Denarni promet.	Izdatki.	
	Kron	Kron	
Deleži — vplačani . .	20 —	Deleži izplačani	4 —
Hranilne vloge s kap. obresti	86 015 11	Hran. vloge dvignjene . .	33.126 86
Vrnjena posojila	8.815-07	Obr. hranil. vlog izplač .	186 81
Tekoči račun s Zvezo . .	8 153 75	Obr. hran. vlvg kapil . .	8 866 62
Obresti tekočega račna .	6.352-72	Dana posojila	18.999-07
Obresti posojil plačne .	3.415-70	Tekoči račun z Zvezo . .	49.152-72
Upr. in uradni prispevki	61-84	Obresti pos. povrnjene . .	19 31
Pristopnine	10 —	Upravni in urad. stroški	622 87
Gotovina 31. dec. 1907	3.318-19	Rentni davek in neposredna pristojbina . .	105-80
		Zemljiški davek	1 64
		Delež pri „Zadr. zvezi“ .	400 —
		Gotovina 31. dec. 1907	4 676-68
	116 162 38		116.162-38

Imetje.	Bilanca.	Dolgovi.	
	Kron	Kron	
Posojila	71 620:13	Deleži	372:—
Tekoči račun z zvezo . .	156.390 —	Hranilne vloge s kapi-	
Inventar premični . . .	81'68	talizovanimi obrestmi	230 616:22
Obresti posojil zaostale	309 35	Predplačane obresti pos.	76'27
Delež pri Zadr. zvezi	1.000 —	Rezervni zaklad	2.718 99
Delež pri „Gosp. zvezi“	4—	Čisti dobiček	298 36
Gotovina 31. dec. 1907	4.676 68		
	<u>234.081'84</u>		<u>234.081'84</u>

Hranilnica in posojilnica na Krki,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo za IV. upravno leto 1907.

Člani: stanje začetkom l. 1907 88, v upravnem letu pristopilo 30, izstopila 10, koncem l. 1907 108.

Prejemki.	Denarni promet.	Izdatki.	
	Kron	Kron	
Deleži — vplačani . .	60—	Deleži — izplačani . .	20—
Hranilne vloge s kap. obresti	68.622:17	Vzdignjene hran. vloge	24 090:21
Vrnjena posojila	16 371 65	Obr. hran. vlog izplač.	146 57
Tekoči račun z zvezo .	58.518:30	Obr. hran. vlog kapital.	5 576:15
Obresti tekočega računa	1.061 25	Dana posojila	79 280—
Inventar premični . .	22—	Tekoči račun z zvezo .	37 200—
Plačane obresti od pos.	4 898 21	Obresti tekoč. računa	1.061:25
Upravni in uradni pris.	297:50	Obresti pos. povrnjene	130:10
Pristopnine	30—	Upr. in uradni stroški .	683 70
Gotovina začet. l. 1907	946 76	Rentni davek in nepo- sredna pristojbina .	63:95
		Darilo	38—
		Tiskovine	118 30
		Delež „Zadružni zvezi“	400—
		Gotovina 31. dec. 1907	2.019 61
	150.827 84		150.827:84

Imetje.	Bilanca.	Dolgovi.	
	Kron	Kron	
Posojila	138.239:29	Deleži	216—
Tekoči račun z Zvezo . .	22.220—	Hranilne vloge s kapita-	
Inventar nepremični . .	364:75	lizovanimi obrestmi .	163.607:83
Zaostale obresti posojil	1.508 71	Rezervni zaklad . . .	849:72
Delež pri Zadr. zvezi . .	1.000 —	Čisti dobiček	678 81
Gotovina 31. dec. 1907	2.019:61		
	165.352 36		165.352:36

Hranilnica in posojilnica v Št. Petru na Notranjskem,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo za XIII. upravno leto 1907.

Člani: stanje začetkom l. 1907 452, v upravnem letu pristopilo 27, izstopilo 7, koncem l. 1907 472.

Prejemki.	Denarni promet.	Izdatki.	
	Kron	Kron	
Deleži — vplačani . . .	54 —	Deleži — izplačani . . .	14—
Hranilne vloge s kap. obresti	202 162 50	Vzdignene hran. vloge	113.642 56
Vrnjena posojila	48 290 84	Obresti hran. vlog izpl.	986 50
Tekoči račun z zvezo . .	76 399 86	Obr. hran. vlog kapital.	17.558 96
Obresti tekoč. računa . .	6.511 73	Dana posojila	79.490.—
Plačane obresti od pos. .	14 567 73	Tekoči račun z zvezo . .	134 980 99
Upr. in urad. prispevki .	111 64	Inventar premični . . .	40 32
Pristopnine	27 —	Obresti pos. povrnjene .	117 65
Najemščina hiše	784 50	Uprav. in urad. stroški	
Prehodni	867 12	in nagrade	1.337 28
Gotovina začet. l. 1907	2 589 98	Rentni davek in nepo- sredna pristojbina . .	234 36
		Davki in stroški hiše . .	416 72
		Prehodni	867 12
		Gotovina 31. dec. 1907	2.680 44
	352.366 90		352.366 90

Imetje.	Bilanca.	Dolgovi.	
	Kron	Kron	
Posojila	259.238 34	Deleži	944—
Tekoči račun z zvezo . .	179.691 —	Hranilne vloge s kapita-	
Inventar premični . . .	877 79	lizovanimi obrestmi .	470.932 35
Inventar nepremični . .	29 147 60	Predplačane obres pos.	594 52
Zaostale obresti posojil	6 658 99	Rezervni zaklad	9.066 39
Vrednost tiskovin . . .	300—	Čisti dobiček	1 556 90
Delež pri Zadr. zvezi . .	1.000—		
Delež pri Zadr. tisk. . .	1.000—		
Delnice pri Unionu . . .	2.500—		
Gotovina 31. dec 1907	2.680 44		
	483.094 16		483.094 16

Hranilnica in posojilnica v Fari pri Kostelu,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za IV. upravno leto 1907.

Člani: stanje začetkom leta 1907 86, v upravnem letu pristopilo 21, izstopilo —, koncem leta 1907 107.

Prejemki.	Denarni promet.	Izdatki.
	Kron	Kron
Deleži — vplačani . . .	42—	Vzdignjene hran. vloge 34.837 87
Hranilne vloge s kap. obrestmi . . .	76 241 34	Obr. hran. vlog. izplač 461 55
Vrnjena posojila . . .	3 448 50	Obr. hran. vlog kapit. 4.195 93
Tekoči račun z zvezo . .	19.183 23	Dana posojila 18.088 93
Obresti tekočega računa .	2.768 82	Tekoči račun z zvezo . . 44.368 82
Plačane obresti od pos. .	2.271 76	Obresti pos. povrnjene 17 23
Uprav. in urad. prisp. . .	120 97	Uprav. in urad. stroški 151 24
Pristopnine	21—	Rent dav. in neposred. pristojbina 40—
Zamudne obresti	9 78	Delež „Zadružni zvezi“ 400—
Gotov. začet. leta 1907 .	20 10	Gotovina 31. dec. 1907 1.565 93
	104.127 50	104.127 50

Imetje.	Bilanca.	Dolgovi.
	Kron	Kron
Posojila	52.192 79	Deleži 214—
Tekoči račun z Zvezo . .	73.690 —	Hranilne vloge s kap. obrestmi 127.172 15
Inventar premični . . .	580 48	Rezervni zaklad 1.417 68
Zaostale obr. posojil . .	316 58	Čisti dobiček 541 95
Delež pri „Zadr. zvezi“ .	1.000—	
Gotovina 31. dec. 1907 .	1.565 93	
	129 345 78	129 345 78

Hranilnica in posojilnica pri Št. Jurju pod Kumom,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za IV. upravno leto 1907.

Člani: stanje začetkom leta 1907 56, v upravnem letu pristopilo 10, izstopilo 1, koncem leta 1907 65.

Prejemki.	Denarni promet.	Izdatki.
	Kron	Kron
Deleži — vplačani . . .	20—	Deleži — izplačani . . . 2—
Hranilne vloge s kap. obrestmi	23.693 09	Vzdignj. hranilne vloge 18 841 88
Vrnjena posojila	3.051 53	Obr. hran. vlog izplač. 145 48
Tekoči račun z zvezo . .	21 658 78	Obr. hran. vlog kapit. 1.698 09
Obresti tekoč. računa . .	824 18	Dana posojila 22.138 04
Inventar premični . . .	6 30	Tekoči račun z zvezo . . 6.724 18
Plačane obr. od posojil .	1.263 21	Obresti pos. povrnjene 2 71
Upravni in urad. prisp. .	49 30	Uprav. in urad. stroški 125 39
Pristopnine	10—	Rentni dav. neposredna pristojbina 23 71
Gotov. začet. leta 1907 .	296 53	Delež „Zadružni zvezi“ 400—
	50.872 92	Gotovina 31. dec 1907 771 44
		50 872 92

Imetje.	Bilanca.	Dolgovi.
	Kron	Kron
Posojila	38 999 53	Deleži 130—
Tekoči račun z zvezo . .	7 414 —	Hranilne vloge s kap. obrestmi 47 953 75
Inventar premični . . .	439 40	Predplačane obresti pos. 74 09
Zaostale obresti posojil .	130 53	Rezervni zaklad z obr. 514 34
Delež pri „Zadr. zvezi“ .	1.000—	Čisti dobiček 182 72
Gotovina 31. dec. 1907 .	771 44	
	48.754 90	48.754 90

Posojilnica pri Sv. Lenartu v Slov. goricah,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za XXI. upravno leto 1907.

Člani: stanje začetkom leta 1907 2082, v upravnem letu pristopilo 203, izstopilo 213, koncem leta 1907 2072.

Prejemki.	Denarni promet.	Izdatki.
	Kron	Kron.
Gotovina 1. jan. 1907 . .	4.921 51	Dana posojila 70.092—
Vrnjena posojila	60.994 67	Vzdignj. hranilne vloge 282.185 74
Prejete hranilne vloge . .	151.960 49	Obr. hran. vlog izplač. 5.195 48
Vplačane obresti posoj. .	17 360 54	Upravni stroški 2 651—
Prejete pristojbine za upravne stroške	603 12	Tekoči račun z zvezo . . 1 91
Vplačani deleži	4 174—	Obresti tekočega računa 433 50
Vplačane vstopnine . . .	370—	Odplačani deleži 1 669 —
Prejete zamudne obresti .	431 51	Dobrodelni nameni 200—
Tekoči račun z zvezo . . .	93.444 30	Nagrada 1.200—
Tiskovine	146 81	Odplačani vknjiž. olg 45 19
Izposojila	43.450—	Obresti vknjiž. dolga . . 200 39
Odprod. neprem. inven. .	391 60	Upravni stroški društ. posestva 17.368 17
Vplač. zaost. kupnina . .	5.840—	Prehodni zneski 837 27
Dohodki posestev	3.918 04	Letni donesek „Zadruž. zvezi“ v Celju . . . 100—
Obresti glavnega deleža .	3 33	Gotovina 31. dec. 1907 5 830 27
	388 009 92	388 009 92

Imetje.	Bilanca.	Dolgovi.
	Kron	Kron
Posojila	387.865 48	Deleži 13.711 —
Naložen denar	1.002 17	Hranilne vloge s kap. obrestmi 333.218 50
Inventar premični . . .	2.099 23	Tekoči račun z zvezo . . 93.850—
Inventar nepremični . .	105.802 89	Izposojila 43.450—
Zaostale obresti posojil .	12.554 86	Predplač obresti posojil 2.238 77
Vrednost tiskovin . . .	1.073 59	Obresti glavnih deležev 75 72
Deleža pri „Zadr. zvezi“ .	2.000—	Vknjiženi dolg 9.429 93
Vadij	60—	Zaostala dača 355 48
Nevzdig. obr. gl. deleža .	45—	Neporavnani računi . . 430 35
Zaostala najemnina . . .	718—	Rezervni zaklad 22.515 71
Terjatev za razsvetljavo .	503 64	Čisti dobiček 1.116 94
Prehodni zneski	837 27	
Gotov. 31. dec. 1907 . .	5.830 27	
	520 392 40	520.392 40

Mlekarska zadruga v Horjulu,

registrovana zadruga z omejeno zavezo, za V. upravno leto 1907

Člani: stanje začetkom leta 1907 144, v upravnem letu pristopilo 4, izstopilo 3, koncem leta 1907 145.

Prejemki.	Denarni promet.	Izdatki.
	Kron	Kron
Blagajniški preostanek leta 1906	4 34	Izplačani deleži 19 60
Vplačani deleži	30 —	Vrnjena izposojila hran. 5—
Pristopnine	5—	Izdat. za blago in ročke 15.901 35
Tekoči račun	4 470 51	Voznina 898 96
Prejemki za blago in ročke	20.492 73	Tekoči račun 1.587 12
Vzdignjeno iz hranilnice 100 —		Inventar premični . . . 4.258 10
Razne skonte	84 52	Gospodar. zvezi na delež 10 —
Vzdig. delež pri Zad. zv. 10—		Neposredne pristojbine — 30
	25.197 10	Upravni stroški 2.132 58
		Obresti izposojil 45 45
		Gotovina konec l. 1907 338 64
		25.197 10

Imetje.	Bilanca.	Dolgovi.
	Kron	Kron
Vrednost blaga in ročk 201 70		Deleži 1.035—
Terjatev na blagu pri zadružnikih	37 90	Tekoči račun 445—
Terjatev na blagu pri nezadružnikih	1.225 06	Dolg na blagu zadruž. 1.188 82
Vred. neprem. invent. (vodovoda)	183 12	Dolg na upravi 17 26
Vred. prem. inventarja 4.646 47		Rezervni zaklad z obr. 3.380 03
Naložen denar z obr. 10 43		Čisti dobiček 641 21
Nalož. deleži pri družih zavodih	64 —	
Gotovina konec l. 1907 338 64		
	6 707 32	6.707 32

P R E G L E D

poslovanja hranilnic in posojilnic na podlagi vposlanih mesečnih izkazov za mesec junij 1908.

I m e	Prejemki		Izdatki		Denarni promet		Hranilne vloge				P o s o j i l a				Število članov
							vloženo		vzdignjeno		dano		vrnjeno		
	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	
Artice	8701	14	6475	70	15176	84	4274	60	1610	—	4830	—	140	—	129
Baderna															
Bajagič	11220	86	12428	39	23649	25	3160	—	—	—	9736	39	4060	—	221
Barban	2239	61	1911	08	4150	69	1182	53	93	—	1746	—	550	—	393
Baška															
Beram	2139	78	2152	10	4290	88	1594	86	325	—	1162	34	100	—	—
Belapeč															
Biograd	3795	58	2785	45	6581	03	260	79	420	—	2453	20	1428	63	615
Blagovica															
Bled															
Bloke	35574	16	34034	08	69608	24	10384	—	1111	50	24700	—	1110	—	354
Boh. Bistrica															
Boljun	2331	30	2381	03	4712	33	726	—	700	—	1387	08	180	—	108
Boljunec	2004	46	1889	93	3894	39	375	60	174	30	1642	—	1226	50	275
Borovnica	32677	37	26432	41	59109	78	14178	—	7428	78	2032	—	7250	—	320
Boštanj	4522	08	4926	25	9448	33	4202	36	100	—	595	—	190	—	73
Brezovica															
Bučka	8924	19	4078	10	13002	29	3353	80	2213	32	1838	—	2007	—	237
Buzet															
Besnica pri Kranju	3002	34	3920	90	6922	24	8700	—	3665	63	20000	—	208	99	55
Bobovišče	2731	—	2376	48	5137	48	1985	—	—	—	—	—	—	—	33
Celje															
Cerklje															
Cerklje pri Krš.	7357	64	6815	03	13672	67	3821	—	1480	—	4150	—	880	—	151
Cerkno															
Cirknica	79813	03	71039	01	150855	04	64725	—	30835	14	22097	65	4233	—	586
Cirkovce	2654	02	1492	03	4146	05	616	—	655	—	830	—	100	—	90
Cres															
Čatež															
Češnjica	103486	87	101009	95	204496	82	42415	01	40784	25	16954	60	7160	—	709
Čitluk															
Črmošnjice															
Črna gora	3705	95	3213	42	6919	37	1336	—	170	—	2836	—	2200	—	57
Črni vrh	9636	55	10479	16	20115	71	3298	57	5380	12	3520	—	567	—	243
D. M. v Polju															
Dicmo-Donje	76065	58	75179	15	151244	73	212	—	—	—	70680	—	880	—	190
Dicmo H. s. b.															
Dob															
Dobje	2707	97	1071	59	3869	26	1986	—	180	59	890	—	720	—	38
Dobova															
Dobropolje	60307	53	52523	01	112830	54	30604	62	16796	26	28400	—	17145	77	+4
Dobrinj	19872	43	16800	57	36673	—	8578	64	6917	33	770	—	2096	—	395
Dobrova	3710	43	3690	—	7400	43	2491	—	290	—	—	—	600	—	23
Dobrna															
Dol	2320	30	2385	78	4706	08	1370	—	560	—	450	—	126	—	42
Dolsko															
Domžale	20409	34	21017	83	41427	17	9640	82	1870	04	7010	—	9930	—	287
Draga															
Dračevica	60296	97	59316	71	119616	68	22386	68	9789	24	15350	27	19276	21	58
Drniš															
Dubrovnik	285659	02	286764	52	572423	54	17881	55	20414	07	33354	—	30146	—	110
Fara	11953	40	12592	70	24546	10	7236	84	5614	12	3120	—	800	—	112
Frankolovo	11545	32	9576	21	21121	53	3788	92	1038	—	6990	—	4123	25	227
Gomilica															
Gorica															
Gore	8586	16	8564	70	17150	86	1274	—	5023	30	3450	—	830	—	77
Gorje	11553	19	11855	72	23408	91	6346	—	5531	85	4161	—	1733	27	336
Gor. Logatec	8979	38	8967	83	17947	21	8643	—	1240	—	200	—	160	—	44
Gozd	5220	31	5731	64	10951	95	3900	—	430	62	200	—	1140	—	67
Gradac h. p. b.	4101	69	3155	39	7257	08	1900	—	—	—	864	08	54	—	42
Gradac kod Drniša															
Gradac kod Makarske															
Gornjigrad	107928	48	107980	37	215908	85	32863	38	3173	23	1200	—	—	—	35
Hinje	53875	36	53131	16	107006	52	45533	—	4902	75	12826	50	2171	—	32
Horjul	19707	66	14792	62	34500	28	13119	67	3300	78	3479	35	2523	75	325
Hrenovice	7214	97	6627	56	13842	53	5255	—	3862	23	750	—	770	—	358

I m e	Prejemki		Izdatki		Denarni promet		Hranilne vloge				P o s o j i l a				Število članov
							vloženo		vzdignjeno		dano		vrnjeno		
	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	
Idrija	13306	35	12767	23	26073	58	8008	02	2458	38	3932	46	4316	21	187
Ig	23620	09	20459	98	44080	07	11415	—	7763	85	7680	—	1810	—	338
Igrane	8858	81	8270	45	17129	26	4465	—	20	—	3350	—	—	—	177
Imotski	433	50	865	05	1298	55	372	—	225	—	300	—	43	—	71
Izlake	20657	60	34246	31	63903	91	19242	—	29160	21	4570	—	4703	25	236
Jesenice	17241	12	16895	32	34136	44	13888	12	1694	03	2200	—	990	—	183
Konjice	45549	39	40103	04	85652	43	15346	65	620	—	6483	04	—	—	31
Kamnik															
Kanal															
Kandija	92449	55	—	—	—	—	49850	22	37968	30	42000	—	14704	15	1873
Kanfanar	689	70	125	—	814	70	583	—	—	—	120	—	—	—	73
Kaštelir	38866	60	38851	82	77718	42	10797	—	10540	82	26087	—	6916	—	214
Kazaze															
Knežak															
Kočevje															
Koljane															
Komenda	19002	80	18399	43	37402	23	15072	82	11900	77	3000	—	936	57	138
Koprivnica	4848	94	4070	—	8918	94	3760	—	—	—	2570	—	—	—	34
Koprivnik															
Koštel	4400	—	4392	66	8742	66	2243	—	40	—	2102	40	1110	—	60
Kozice															
Kranj	65227	77	52746	57	117974	34	45724	39	3016	07	23632	16	2002	50	59
Kranjska gora	13556	27	11731	49	25287	76	9975	82	5271	68	3170	—	2309	—	324
Križevci															
Kropa	2935	04	3050	85	5985	89	2920	—	80	—	400	—	—	—	29
Kršan	9653	09	10209	54	19862	63	1279	64	20	—	3399	90	2705	88	130
Kruševo	8000	21	12335	78	20335	99	—	—	—	—	7132	—	5109	90	122
Kocjan pr. D.															
Kotor	242794	15	234904	73	477698	88	22191	93	15674	54	59044	70	61141	70	+2
Laško															
Leskovec	11187	46	10635	46	21822	92	6000	—	2758	15	6775	—	1299	—	416
Leskovača															
Lindar	2018	48	2146	19	5063	67	360	—	46	—	1907	67	144	34	120
Ljubljana, ljud. pos.	2954068	65	2939116	42	5893185	07	322769	49	219214	78	77590	18	62700	—	2362
Ljubljana, o. k. z.															
Ljubljana, vz. podp. dr.															
Ljubno	31412	28	43500	31	74912	59	13764	—	9303	77	8300	—	5400	—	175
Loka	4420	40	4400	35	8820	75	4220	—	—	—	—	—	200	—	27
Loški potok	12033	19	10322	41	22355	60	954	—	3474	66	6800	—	5538	—	149
Lukovica	5565	27	6128	18	11693	45	3147	—	3257	03	2830	—	—	—	134
Livade	1281	79	3284	23	4566	02	1188	89	20	—	2931	—	631	—	293
Makarska															
Makole	37166	95	37543	60	90307	32	31701	58	10686	44	1470	—	3714	36	—
Mali Lošinj	89580	31	86886	16	176466	47	52835	39	33802	51	38680	90	12067	42	367
Marenberg															
Maribor: Sp. Ljud. Pos.	28028	41	26881	67	54910	08	13322	29	3311	86	19320	—	—	—	50
Maribor: H. p. kat. meš.															
Medulin															
Mengeš	13534	67	14567	62	28102	29	7516	—	1610	29	1970	—	1280	—	453
Metlika															
Milna															
Mirna															
Mirlovič-Zagora															
Mokronog	15077	83	14583	15	29660	98	9123	—	6831	63	2060	—	1558	10	183
Moravče	20053	79	22331	65	42385	44	16424	—	5371	50	1510	—	1600	—	123
Mošnje	8279	55	5706	27	13985	82	1415	80	4532	96	—	—	600	—	137
Mali Prolog	1288	71	850	—	2138	71	700	—	—	—	150	—	—	—	46
Nadin															
Naklo	840	50	3049	57	3890	07	720	—	546	57	—	—	30	—	69
Nerezine	111839	89	110945	94	222785	83	41760	—	962063	—	25365	—	6682	02	139
Nova cerkev	13213	52	11414	85	24628	37	1684	—	—	—	610	—	60	—	21
Novalja															
Omišalj	12539	27	16680	64	14388	34	8413	58	11622	34	—	—	1652	52	174
Oprtalj															
Otrič Strugama															
Otok															
Pag	63613	71	63611	37	127225	08	118789	42	34309	17	120140	44	3756	66	181
Petrovče	4474	40	2502	44	6976	84	4300	—	—	—	2400	—	—	—	52
Pišece	14077	99	13758	87	27836	86	2146	—	4418	03	9054	—	2826	—	776
Planina-Studeno	2056	48	590	58	2647	06	2323	48	490	—	100	—	980	—	66

I m e	Prejemki		Izdatki		Denarni promet		Hranilne vloge				P o s o j i l a				Število članov
							vloženo		vzdignjeno		dano		vrnjeno		
	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	
Pločice-Konavlje															
Podbabe	15949	30	11705	35	27654	65	4400	—	771	41	570000	—	—	—	11
Podljubelj															
Polhov gradec	58096	76	58085	09	116181	85	4335	72	4104	01	1200	—	600	—	—
Poljane	30740	—	27016	60	57750	60	23966	—	7588	15	2640	—	2960	—	431
Poljčane															
Pomjan															
Postojna	3329	54	3508	88	6838	42	2942	—	100	—	1150	—	60	—	48
Ponikva	4760	51	5515	13	10275	64	4628	—	587	50	2320	—	10	—	38
Sp. Polskava															
Preddvor															
Preska	6863	80	6242	07	11105	87	1968	—	2114	—	2900	—	1600	—	+3
Prihova	7880	15	5600	—	13480	15	3556	—	—	—	2700	—	100	—	46
Proložac															
Prosek															
Podzemelj	310	17	408	—	718	17	17	—	—	—	—	—	100	—	19
Punat	101083	54	102397	18	203480	72	17811	07	72597	71	640	—	2850	—	68
Preko	6863	80	6242	07	11105	87	1968	—	2114	—	2900	—	1600	—	+3
Rab															
Radeče	35085	88	32905	74	67991	62	18809	40	4941	17	19673	77	12054	97	522
Radovica	7541	73	5960	71	13502	44	5044	—	486	—	1470	—	—	—	59
Radunič															
Rajhenburg	3900	80	3779	66	7680	46	765	—	1760	—	2000	—	—	—	86
Ravnidol															
Rečica															
Reka koč.															
Ribnica	62330	04	66511	46	128841	50	25260	12	14712	18	30700	—	14320	—	375
Ricmanje															
Rob	12152	78	14480	93	26633	71	2403	—	11231	78	980	—	700	—	222
Roč	3831	76	5209	11	—	—	2426	14	1628	61	3400	—	1359	74	296
Rogoznica	13415	11	12390	09	25805	20	10026	02	6537	07	4206	—	3283	49	134
Rova	4013	57	3810	72	7824	29	2023	13	2775	32	—	—	200	—	236
Rovte	20753	94	16008	71	36762	65	7912	87	4594	12	2600	—	1266	30	221
Sp. Polskova	5121	33	5067	26	10188	59	5005	58	160	56	600	—	—	—	57
Selca na Braču	14439	64	15901	83	30341	47	620	—	3111	86	539	14	5631	—	210
Selca p. Škof.	9198	64	13452	12	22650	76	7606	07	5840	77	3460	—	400	—	338
Semič															
Senožeče	3047	20	2778	94	5825	94	260	—	10	—	2710	—	1500	—	340
Sevnica	36425	97	41498	91	77924	88	24789	—	21522	60	11710	—	8738	—	2061
Slatina	55431	23	54846	86	110278	09	21139	47	23928	92	18180	—	11018	—	727
Slivnica	7271	05	5216	—	12487	08	2787	—	874	—	3940	—	540	—	44
Sl. Gradec															
Smlednik	13060	95	13624	06	26685	01	10410	—	1542	06	2080	—	500	—	121
Sorica															
Spodnjaloka															
Split															
Srednja vas	19780	06	20953	—	40733	06	12665	—	6037	58	5692	—	5340	—	405
Staracerkev															
Stara Loka															
Starigrad															
Starilog															
Staritrq	38194	02	35348	63	73542	05	23244	98	25967	06	9020	—	5610	—	615
Struge	5300	21	2676	25	7977	06	1310	—	2211	85	440	—	2220	—	+1
Studenci															
Sučuraj	1606	58	447	82	2054	40	—	—	—	—	447	82	300	—	56
Suhor	6459	83	1438	—	7897	83	2900	—	1140	—	270	—	1030	—	33
Sutivan	10218	15	11922	82	22140	97	3700	—	660	—	1056	40	—	—	134
Sv. Ema	2044	64	2192	30	4237	94	137	—	200	—	700	—	282	80	266
Sv. Ivan	18619	81	19264	27	37884	08	11976	42	8094	25	6980	—	2378	—	336
Sv. Jakob ob S.															
Sv. Jur j. žel.															
Sv. Križ (Kastav)	5041	40	4190	—	9231	40	3250	—	340	—	1850	—	—	—	96
Sv. Križ p. Kost.	28072	90	28411	43	56484	33	8388	—	11580	16	10286	—	4282	66	+4
Sv. Križ p. Litiji															
Sv. Kunigunda	4514	72	4271	18	8785	90	1466	—	1520	—	1051	70	413	42	93
Sv. Lenart															
Sv. Lovrenc na Drav. polju	31321	85	28907	99	60289	84	30537	20	2800	—	17545	—	—	—	37
Sv. Lucija	58	40	3653	40	3711	80	4	—	—	—	3650	—	—	—	114
Sv. Benedikt v Slov. gor.	1968	30	2158	98	4127	22	1268	—	922	27	840	—	358	—	255
Sv. Mihael poleg Šoštanja															

I m e	Prejemki		Izdatki		Denarni promet		Hranilne vloge				P o s o j i l a				Število članov
							vloženo		vzdignjeno		dano		vrnjeno		
	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	
Sv. Nedelja	24973	79	24419	15	49392	94	1640	—	—	—	17501	89	3391	71	139
Sv. Petar u Šumi															
Sv. Peter n. M.															
Sv. Peter v S. d.	2395	86	6990	—	9385	86	2290	33	480	—	1510	—	—	—	+3
Sv. Trojica	18571	46	19446	78	38018	24	650	—	404	78	11740	—	—	—	34
Šebrelje															
Št. Ilj p. Turj.	24989	50	24319	32	49308	82	11106	54	4623	87	15913	—	7236	96	221
Št. Janž (Dolenjsko)	8050	35	8825	07	16875	42	5541	21	457	69	1120	—	2270	—	164
Št. Janž na Dr. polju															
Št. Jernej	23926	59	32474	89	66101	48	15497	—	13435	35	18832	—	4217	—	786
Št. Jur. p. Kum.															
Št. Jurij p. Kr.															
Št. Lambert	738	97	740	15	1479	12	300	—	40	—	700	—	—	—	27
Št. Peter n. K.	115070	68	113381	42	228452	10	9982	52	19093	98	93866	30	4582	19	494
Št. Rupert	9264	48	11367	52	20632	—	5726	—	6157	92	—	—	—	—	283
Št. Vid n. Ljub.															
Št. Vid pri Zlat.	26312	27	24747	90	—	—	13228	22	17254	57	960	—	7196	04	427
Št. Vid pri Grobelnem															
Šibenik	311888	91	311354	18	623243	09	166737	87	45993	31	439076	88	29229	88	656
Škocijan	9148	39	10030	18	19078	57	14027	—	8314	—	1630	—	5886	—	751
Škofja Loka	9902	90	8316	89	18219	79	6048	—	6075	27	200	—	1580	—	82
Šmarje															
Šmartno p. Kranju	30328	79	27373	65	57702	39	7720	90	3746	39	21703	35	4866	87	106
Šmartno p. Litiji	22518	02	22653	76	45171	78	12625	—	10461	05	4040	—	—	—	227
Šmartno p. Šm. goro	1220	76	3090	—	4310	76	1097	—	390	—	300	—	—	—	34
Šturije	9740	49	10560	66	26301	15	4178	14	2734	76	3795	80	4551	89	—
Št. Jur o. j. ž.	34537	16	31318	63	65855	79	17955	24	19808	08	6710	—	3182	—	306
Trebnje															
Tinjan															
Tomaj	12841	01	6356	27	19197	28	6245	30	1529	23	4630	—	3208	—	531
Tomišelj	7699	17	8491	85	16191	02	3999	—	2761	84	2571	—	2180	—	321
Toplice	4760	67	5365	84	10126	51	2520	—	2386	—	3060	—	1160	—	141
Trebnje	2773	40	2401	41	5174	87	320	—	1021	22	1340	—	1787	17	130
Trebelno	9942	21	14041	45	23983	66	5345	—	—	—	3784	—	1054	73	276
Trilj															
Trnovo	27339	24	18688	01	461027	25	14358	86	7473	99	6526	—	1258	—	801
Tržič															
Tržišče															
Tučepi	13112	—	11094	—	24206	—	900	—	—	—	11094	—	100	—	111
Tunice	6276	14	3106	74	445	64	3245	—	665	—	—	—	—	—	43
Trebnje	6559	18	4397	27	10956	45	6430	18	1098	19	720	—	16	40	50
Trata	9050	28	9044	27	18094	55	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vabriga															
Vače	73816	45	73335	29	147151	74	3010	—	490	—	200	—	—	—	31
Velke Lašče	65912	38	57689	74	123602	12	28348	74	10889	05	6900	—	6820	—	304
Vel. Lošinj															
Videm	1520	60	3140	25	4660	85	505	—	908	14	2150	—	626	—	1908-10
Vinjani															
Vipava	63602	71	65366	33	—	—	44008	—	9759	72	21680	—	9747	—	1242
Višnja gora	25167	11	22530	75	—	—	12462	46	9929	28	9941	10	1746	23	548
Višnjan															
Vodice															
Vodice (Dalm.)	2639	95	2896	04	5538	99	766	30	1014	16	2937	19	1380	83	341
Vojsko															
Vrbnik	6327	48	4213	62	10541	10	4622	90	3800	67	400	—	1492	—	361
Vrhnika	28514	35	20920	12	49434	47	16953	96	6512	65	1220	—	1263	—	—
Vrlika	26916	94	26804	32	53721	26	12771	78	2000	—	112797	37	4203	95	371
Vrvari															
Vurberg	3962	32	3660	38	7622	60	2357	—	330	—	2220	—	596	—	44
Vič	3419	32	3732	65	7151	97	2392	05	1240	—	650	—	—	—	24
Zagorje ob Savi	6826	72	7477	67	14304	39	2815	22	2256	47	2100	—	1838	14	78
Zagradec															
Zaostrog	14665	69	17525	55	32192	24	8875	20	400	—	1657	40	1133	09	258
Zatičina															
Zg. Besnica															
Zg. Tuhinj	13240	85	12281	83	25522	68	9784	07	9250	62	2740	—	2070	—	188
Zreče															
Zrenj															
Žiče	740	67	1150	—	1890	07	590	—	50	—	1100	—	40	—	64
Žiri	20566	37	19635	94	40202	31	13617	30	17319	53	1500	—	687	—	285
Žminj	12278	16	7875	83	20153	99	4032	60	1109	—	4332	66	489	16	285
Župa-Raščane															
Žužemberk	23471	87	18781	70	42253	57	18209	—	11560	91	6047	60	3179	69	600

VABILO

na

OBČNI ZBOR

Hranilnice in posojilnice v Knežaku,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo

ki se vrši v nedeljo dne 2. avgusta 1908. ob pol štirih popoldne v uradnih prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobrenje računskega zaključka za l. 1907.
4. Prememba pravil.
5. Poročilo o izvršeni reviziji.
6. Slučajnosti.

VABILO

na

občni zbor

Hranilnice in posojilnice pri sv. Kunigundi na Pohorju,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,

ki se vrši v četrtek dne 20. avgusta 1908 v posojilniški hiši ob 8. uri predpoldan.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Potrjenje računskega zaključka za l. 1907.
3. Poročilo o izvršeni reviziji.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Načelstvo.

Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen, vrši se pol ure pozneje na istem kraju in z istim dnevnim redom drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih združnikov.

VABILO

na

redni občni zbor

Konsumnega društva v Ricmanjih,

registr. zadruge z omejeno zavezo,

ki se vrši v nedeljo dne 23. avgusta 1908 ob 9. uri predpoldne v dvorani Narodnega doma v Ricmanjih.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem obč. zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za l. 1907.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Prememba pravil.
8. Slučajnosti.

Občni zbor s tem dnevnim redom sklican je bil na nedeljo dne 26. julija 1908, a se je takrat soglasno sklenila preložitev občnega zbora na gori navedeni dan.

Načelstvo.

Vabilo

na

izvanredni občni zbor

Kmetijskega in konzumnega društva v Št. Jurju ob j. ž.

registrirane zadruge z omejeno zavezo,

ki se vrši dne 9. avgusta 1908 ob 8. uri dopoldne v gornjih prostorih na Kukovičevem.

Dnevni red:

1. Volitev načelstva.
2. Volitev nadzorstva.
3. Slučajnosti.

Za slučaj, da bi ta občni zbor ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem kraju in z istim dnevnim redom drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih članov.

Načelstvo.

V malo dneh izide v založništvu v Ljubljani, Kopitarjeve ulice št. 6, krasno opremljena

jubilejna Družinska Pratika

za leto 1909.

Cena kot doslej 24 vinarjev izvod.

Letošnja „Pratika“ bo presegala po svoji krasni opremi in zbrani vsebini vse dosedanje izdaje, ker bo imela poleg obilice poučnega in zabavnega berila z mnogimi slikami tudi štiri krasno izvršene slike v trobarvnem tisku: Lurške Matere božje, jubilarov papeža Pija X. in cesarja Franca Jožefa I. ter izložbo Katoliške bukvarne v Ljubljani.

Katol. slov. ljudstvo! Ta jubilejna „Pratika“ je edina naša pratika! Sezite pridno po njej; naj jo pozna vsaka še tako oddaljena slovenska hiša! — Zahtevajte pri trgovcih „Družinsko Pratico“ in ne dajte si usiliti nobene druge!

Kupujte in priporočajte le našo pratiko!

Glavno zalogo imajo: „Katoliška bukvarna“, Prodajalna „Katol. tiskov. društva“ in nekateri večji trgovci v Ljubljani.

3—1

Cena za razprodajalce pri naročilu do 100 kom. 17 vin. izvod, nad 100 kom. pa po 16 vinarjev.

NESTLÉ-jeva

moka za otroke

Priznano redilno sredstvo

Za zdrave in bolne otroke kakor tudi za bolna želodca.

Obvaruje in odstranjuje otročjo drisko in bluvaje, črevesni katar.

Knjižica: Otroška hranitev zastoj pri NESTLÉ

Dunaj I. Biberstrasse 11.

Zadružna zveza

oskrbuje

== svojim zadrugam ==

vse tiskovine, blagajne itd.

Dr. Ed. Volčič. v Novem mestu (Kranjsko),

je uredil ter dobivajo se pri njem in pri vseh knjigotržcih naslednje pravne knjige:

1. **Civilnopravdni zakoni** (IV. zv. Pravnikove zbirke) z obširnimi slovenskim in hrvaškim stvarnim kazalom, obsegajoči XII. in 909 strani. 1906. V platno vezana knjiga K 8—
2. **Odvetniška tarifa**: določila o rabi hrvaškega in slovenskega jezika pred sodišči; sodne pristojbine, s stvarnim kazalom, (20 tabel). 1906 Broširano K 1-80
3. **Zakon o javnih knjigah**, zemljiških itd. (V. zv. Pravnikove zbirke) z vsemi predpisi, ki so z njimi v zvezi, s stvarnim kazalom v hrvaškem in slovenskem jeziku, z vzorci knjižnih prošelj in vpisov. 1908. Knjiga v 2 delih, skup 618 strani. Mehko vezana knjiga K 5-60
popolno v platno vezana K 6—
4. **Vzglede predlogov, sklepov in vpisov** za zemljiško knjigo; dotična kolkovina in vpisnina. Ponatis iz knjige pod točko 3. Broširano K 1—
5. **Kolkovina in vpisnina** pri zemljiški knjigi. Tabela na močnem papirju, obesek za na steno 60 h.

Dalje od „Poljudne pravne knjižnice“, ki jo izdaja društvo „Pravnik“.

- Zvezek I. **Zakon o dovoljevanju poti za silo**, s pojasnili in vzorcem prošnje. 1907. Mehko vezano K —40
- Zvezek II. in III. **Predpisi o železniških in rudniških knjigah**. 1908. Cena mehko vezani knjižici K —80
- Zvezek IV. in V. **Pristojbinske olajšave ob konverziji terjatev**. 1908. Knjiga potrebna posebno posojilnicam in denarnim zavodom sploh. Mehko vezana knjiga K —80
- Zvezek VI.—X. **Predpisi o razdelbi in uredbi ter o zlozbi zemljišč**. 1908. Mehko vezano K 2—
- Pripravlja se: Zvezek XI. in XII. **Predpisi o poljski okvari**. 1908. Mehko vezano K —80
- Ako ni dogovorjeno drugače, se pošiljajo knjige s pošto proti poštnemu povzetju, tako, da se k navedenim cenam priračunijo le resnični in poštni izdatki; pri naročilih do 2 K je najceneje, ako se pošlje naprej kupnina in 10 vin. poštne v gotovini ali poštnih znamkah.

Superfosfati

rudninski in živalski, so najboljše, najbolj zanesljivo in najcenejše gnojilo z fosforno kislino za zemljo vsake vrste.

Množina fosforove kisline zajamčena. Hitro učinkovanje, največji pridelek, neobhodno potrebno za

spomladno setev!

Vse vrste superfosfatov, kakor ammoniak-, kali-, solitarski-supefosfati se dobi v tovarnah umetnih gnojil, pri trgovcih, kmetijskih zadrugah in društvih.

16—10

C. kr. priv.

pred ognjem in tatovi varne

blagajne

prodaja najceneje dobro znana tovarna blagajnic

M. Adlersflügel

založnik Raiffeisnovih posojilnic

Dunaj, I., Franz Josephs-Quai št. 27.

247 24-14

Najboljša in najsigurnejša

Stanje vlog 31. decembra 1907:

čez 13 milijonov kron

prilika

za štedenje!

Denarni promet 31. decemb. 1907:

čez 64 milijonov kron

Ljudska posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

preje: Gradišče štev. 1

sedaj: Kongresni trg št. 2, I. nadstropje

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po

4½%

brez kakavega odbitka, tako, da sprejme vložnik od vsacih vloženih 100 kron čistih 4 K 50 h na leto.

Stanje vlog 31. decembra 1907: K 13,365.881-08 — Denarni promet v letu 1907: 64,812.603-92

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo.

Za nalaganje po pošti so poštnohranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dne 31. decembra 1907.

249, x—13

Dr. Ivan Susteršič,
predsednik.

Josip Šiška, kanonik,
podpredsednik.

Odborniki:

Fran Povše,
vodja, graščak, deželni odbornik, drž. in dež. poslanec itd.
Anton Kobi,
trgovec in pos. na Bregu
Francišek Leskovic,
zasebnik in blag. ljud. pos.

Karol Kauschegg,
veleposestnik v Wildonu.
Karol Pollak,
tovarnar in posestnik v Ljubljani.

Anton Belec,
posestnik, podjetnik in trgovec v St. Vidu ad Ljubljano.
Matija Kolar,
župnik pri D. M. Polju, svet. trg. in obrt. zbor. v Ljubljani.
Ivan Pollak,
tovarnar in pos. v Ljubljani.
Ivan Kregar,
Gregor Šlibar,
župnik na Rudniku.

Izdajatelj: Zadruga zveza v Ljubljani.

Odgovorni urednik: Anton Kralj, uradni tajnik „Zadruga zveze“. — Tisk Zadruga tiskarne, reg. zad. z om. 22v. v Ljubljani.